

SZILÁGY-SOMLYÓ.

T Á R S A D A L M I H E T I L A P

és

A SZILÁGY-SOMLYÓ-VIDÉKI GAZDASÁGI-EGYLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön.

ELOFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Nagy László.

Segéd-szerkesztő:

Hutinka Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sz.-Somlyó, az ev. ref. papi háznál, hova a lap anyagi és szellemi részét illető küldemények is címzendők.

Hirdetések jutányos árban. Bélyegdíj 30 kr.

A divatos nőnevelés.

— Egy égető kérdés. —

(B.) Nem régiben olvastam valahol, hogy szerelm-szötte házasságot fel kellett azon alapos okból bontani, mert a „kedves kis feleség” nem értett a szakács-művészethez. Ez biz szomorú jelenség! Hisz nőinknek legfőbb hivatása volna a gyermekek táplálása, nevelése s a gazdaszonyi teendők elvégzése. A természetszerű hivatást, mi ugyszólván a születéssel rendelve van, mai korban legtöbbször egészen figyelmen kívül hagyják. A gyermekek táplálását s első nevelését elvégzik a dajkák — később az iskola, a gazdaszonyi teendőket pedig a szakácsnők teljesítik; gyakran pedig oly családoknál is, hol a napi jövedelem legkevesebbé nem engedné meg ily fölösleges segédszemélyzet tartását.

A házas életben a nőnek soha sem kellene ama sarkalatos igazságot szem elől tévesztie, hogy mint feleségnek, kötelessége a gyermekek gondozása s nevelése és a háztartás oly irányban vezetése, hogy az férjét anyagi zavarokba ne ejtse. Kötelessége volna továbbá férjét nemes törekvéseiben támogatni s oly gyengéd gondoskodással körülvenni, hogy az otthonában az élet küzdelmeire erőt s kitartást nyerjen s családi életében a keresett boldogságot megtalálja.

Fájdalom azonban, ma már nőink közül igen sokan nem azon vannak, hogy a férjnek otthon teremtse a családi boldogságot megalkossák, hanem ezekre nem is ügyelve s a háztartási teendőkről is megelégedve, egész idejüket hiu vágyaiknak kielégítésére fordítják. Naponként csak arra gondolnak, hogy mi a „sikk,” mi a legújabb divát. Idejüket a leg-

ujabb mulatsághajhászat, látogatások, zene és szentimentális regények olvasása veszi igénybe.

Ily kedvtelések kielégítése között azután feledik a házas élet követelményeit, a férj és a család érdekeit, egész lényüket az üres csillogás utáni vágy tölti be s a háztartás helyes vezetése helyett a fényűzésre, az élvhajhászásra gondolnak.

Ez a családi életre végzetessé válható baj nagy részben a rideg s céltévesztett nevelésben leli alapját. Taglaljuk csak a leánygyermeknél ez időszerint divó nevelési rendszert. A leánygyermek, eltekintve az óvoda-oktatástól, 7—14 éves koráig oktatatik. Különösen a középbirtokos osztály leánygyermekei ez idő alatt oktatást nyernek a magasabb számtani, természet-tani, mértani tudományokban, idegen nyelvekben, zenében, táncban, szóval különböző vágyak s igények támasztásának emeltyüiben; de a mi legfőbb lenne, a háztartásba eső dolgokkal, például főzéssel, varrással vajmi keveset foglalkoznak. Tanulják ugyan ezt is papirosról, de olyan alakban, mi a gyakorlati életnek sohasem felel meg. Le van a papiroson írva, miként lehet fényűzőleg házat vinni, de az nincs, hogy miként kell takarékosan gazdálkodni s a család érdekében dolgozni. A varrást s kötetést is csak úgy tanulják meg, hogy szóbeszéd közben valamit tudjanak róla mondani. E két utóbbira természetesen azért fordítatik kevesebb gond, nehogy a gyermekek figyelme a magasabb tudományoktól, zenétől stb-től elvonassék.

Elvégezvén iskolai tanulmányát, a leánygyermek a magasabb tudományokból gyűjtött bölcsességgel bibelődik, mitsem törődve a hivatásszerű kötelmeivel. A főzés s helyes háztartás elsajátítása helyett saját énjével, a reá várakozó vigalmi élvezetekkel, no meg az itt-ott előbukkanó udvarlókka foglalkozik. Ezeket ki-

vüli netáni üres idejét a látogatások, zene s érzék-esiklandoztató regények veszik igénybe. A szülők rendesen azt szokták mondani: eleget tanult az iskolában, „hadd élje a leány világot” s ez okból nem is kényszerítik gyermekeiket a tüzhelyhez, vagy a varró-asztal mellé.

A pár év gyorsan mulik, a véletlen szerencse egy férjet vezérel a kisasszonyhoz. Nincs kifogás, megtörténik a házasság. A fiatal nő asszonya lett egy háznak, melynek gondjait neki kellene viselnie. Igen ám! csak hogy a fiatal menyecskének sem kedve, sem tudománya nincs a háztartás helyes vezetéséhez s a helyett, hogy az e körül előforduló száz s ezer aprólékos ügy elintézésével foglalkoznék bizza azt másra, maga pedig mihaszna felsőbb tudományu kézimunkával, olvasással, zenével vagy látogatásokkal tölti idejét. A helyette dolgozó s legtöbb esetben gondolkozó szakácsné pedig süt, főz úgy, a hogy neki tetszik, gyakran az izletes ételeket nem a ház ura, vagy asszonya hanem maga vagy kedveltje számára. Teheti, ki sem ellenőrizi! A férj keservesen megkeresi a napi élelemre valót s átadja nejének, az pedig nem értvén a háztartáshoz, a szakácsnéra bizza.

Szóval, leánygyermekjeink jelenlegi nevelése igen tulzott. Minden inkább, csak gazdaszony nem! Nevelése olyan, mely egy bő jövedelemmel rendelkező férjet igényel. Ha ilyen kap, nem igen van baj, de ha nem, mint legtöbb esetben megtörténik, akkor vagy kénytelen évek hosszú során át tanulva pótolni, habár gyakran saját kárán, az elmulasztottakat, vagy ha ezt nem teszi, anyagi tönk szélére viszi tudatlanságával férjét, családját. Ha a férj a mézes hetek multával észreveszi, hogy neje azt, mire a természet hivatásszerűen rendelte, nem érti s elég bátorságot érez magában azt

TÁRCZA.

Két távirat.

Az első.

Isztiméri Sebestyén házánál annyi a cseléd, hogy elég lenne őrizetnek egy kisebbszerű határvárba. És a sokcselédű ur mégis maga rohan a táviró-helyiségbe. Nem azért, mintha titkot akarna a villamosság számára bizni, (ahány ismerőssel utközben találkozok, mindnek odakiáltja a sürgöny tartalmát), hanem, mert az a büszkesége és becsvágya, mely ma hajnaltól datálódik, nem engedi, hogy ennek a hírnek a továbbításában rajta kívül más járjon el.

A táviró-helyiségben éppen sok a feladó. Minden asztal, minden kalamáris, minden toll el van foglalva s Isztiméri Sebestyénnek hosszú tíz percig kell várakoznia. Leirhatatlan izgatottságban, hajszált megőszítő türelmetlenségben várja, a míg sorra következik. A sürgönyfogalmazó börzeügynököknek és zsurnalisztáknak is elég sürgős ugyan a maguk dolga (ma vallott szint a miniszterelnök az északkeleti kérdésben s ma vett először szabad lélegzetet a börze két hétig tartó szörnyű lidércnyomás után), hanem Isztiméri Sebestyén urnak, az ő hite szerint fontosabb a hire, mint ez a sok külügyi és börze-irkafirka összevéve.

Az Isztiméri-dinasztiát kell ugyanis értesíteni, hogy terebélyes, ős családfájának legifjabb ága új hajtást hozott, hogy a végellányosodásnak indult família egy urfival gyarapodott, hogy az Isztiméri-

cimer pelikánmadarának koronájához trónörökös született.

Végre helyhez jutott. Egyik üres lapot a másik után rontotta el. Sehogy sem ment a szövegezés. Nem találta el azt hangot, azt a stílt, mely méltó lenne az eseményhez, az Isztiméri névhez és a saját apai méltósághoz.

Egyik szöveg tulságosan szófukar és rideg, a másik áradozó és érzelő volt, a harmadikból nagyon is kiérzett az apai kényesség, a negyedik pedig táviratnak igen is bizalmasnak tetszett.

Végre azt hitte, megtalálta a leghelyesebb formát, melyben a stíl megfelel a tartalomnak, melyben minden benne volt, a mikellett s mely világos, tiszta képet nyújtott az Isztiméri-ház belügyi viszonyában felmerült, nagyszabásu mozzanatról és ennek ifju hőséről.

„Zseni ma reggel öt és fél órakor fiut szült. Sokat szenvedett és nagyon gyöngé most is, de boldog, hogy fiut adhatott a családnak. Fiamnak Pál lesz a neve, a nagyapja után. A keresztelő e hó huszadikán, délelőtt tíz órakor. Jöjjetek mindnyájan. Fiamnak sötétké a szeme, külömben egészen Isztiméri; gyöngé fickó, de majd megerősödik a két dajka tején. Jöjjetek és lássátok — Sebestyén.”

Ugy gondolta, hogy ennél kevesebbet távirni: bünös mulasztás lenne az atyafiság iránt. A mi a táviratban nincs meg, azt megtudják a keresztelőn. A legifjabb Isztiméri orrát, fülét, száját s egyéb testi felszereléseit egy rövid táviratban úgy sem lehetne kellően méltatni. Hadd lássák azokat a saját szemükkal.

Isztiméri Sebestyén odavitte a beirt lapot a rácsozathoz s amint benyújtotta azt a szolgálatot tevő tisztviselőnek, egy halványarcu, komoly, ifju

nőnek, megakadt a hang a torkán s megzavarodva a fejébe szaladt vértől vörösen állott ott a nyilás előtt.

A nő úgy nézett a férfira mint száz más feladóra, talán valamivel még közönyösebben. A nyilvános hivatalban működők kipróbált nyugodtságával vette át a lapot, gépiesen, mondatni unatkozó egykedvűséggel kezdte számlálni a szavakat. A lap fölre hajlott arcából csak a szép, okos, sima homlok látszott, melyet az olvasás alatt hirtelen égő pirosság futott el.

Isztiméri Sebestyén szeme látta azt a fellángolást és ismerte a gondolatot is, mely e tűzbe borult homlok mögött támadt e pillanatban. És elsápadt, mint a kit súlyosan vádolnak, mint a kit a vád lelken talál s mint a ki nem tud mentségül felhozni semmit, de semmit.

A nő készen volt az olvasással. Mikor föl-einelte arcát, halvány volt, mint előbb s szemei végtelen fölsembevesséssel néztek a férfi arcába.

— Ötvennyolc szó. A cím azonban hiányzik.

Hangja üzletiesen száraz akart lenni, de lágy, kedves volt természeténél fogva.

— Több cím alatt óhajtanám ugyanazon szöveget küldeni, szölt Isztiméri, hangja remegését nem tudva palástolni.

— Tessék felírni.

Isztiméri felírta a címet. A nő ezalatt egy másik táviratot vett föl, számlált, pénzt váltott, nyugtázott, olyan fegyelmezett pontossággal, mintha nem lenne tőle két lépésnyi távolságban az az ember, a ki annyit vétett ellene, a mennyit önző, haszontalan férfi véthet bizó, hívó odaadó nő ellenében.

Mikor Isztiméri elé leszámolta a nő a bank-

neki meg is mondani, akkor előáll az örökös gyűlölség vagy éppen, mint legelől említettem, a végleges elválás.

Bizony itt lenne már az ideje a nőknek neveléséről akkép komolyan gondoskodni, hogy ne csak számtanban, zenében, táncban s több-féle nyelvekben, a regények olvasásában legyenek jártasak, hanem mindenek előtt tudják a háztartást helyesen, takarékosan vezetni. sütni, főzni; mert a jó családi élet egyik alapja részben ebben is gyökeredzik.

A tűzoltás rendezése.*)

Nagy fontosságu lépést tett a belügyi kormányzat, midőn megalkotta a tűz rendészeti kormányrendeletet, melyet a hivatalos lap legközelebbi száma közölt és a melynek feladata utmutatást adni a községekre mindazokra az intézkedésekre nézve, melyek a tűz megelőzésénél, elfojtásánál és tűz után teendők. A kormányrendeletet a belügyminiszter a törvényhatóságoknak külön rendelet kíséretében küldötte meg, melyben külön is kiemeli a kormányrendeletnek azon intézkedését, hogy minden községnek kell birnia tűzoltósággal. Remélhetőleg a kormánynak ezen üdvös intézkedései határt fognak szabni annak a szörnyü elemnek, a mely évenkit annyi sok áldozatot szed az országban.

A tűzrendészeti kormányrendelet eddig megjelent részének főbb intézkedéseit, bő kivonatban, a következőkben adjuk: A rendelet felöleli a helyi viszonyoknak megfelelő célszerű építési rendszabályokat, illetve szabályrendeleteket, különös tekintettel az építési anyagra, a tüzelő helyekre s kéményekre, továbbá a tűzveszélyes tárgyakra vonatkozó intézkedéseket, megállapítja a módozatokat, a melyek a köz- és magán tűzoltási szerek beszerzésénél, annak mindenkor akadálytalan készentartásánál s azok használatánál és alkalmazásánál szem előtt tartandók s végül megszabja mindazt, a mi egy tűzoltói rendnek megállapítására s ezzel kapcsolatosan a jól rendezett, szakszerű tűzoltói és mentői intézménynek létesítésére szükségesek.

Elvül kimondja, hogy a tűzrendészetet a község kezeli, a mely e célból a helyi viszonyoknak megfelelő szabályrendeletet alkotni köteles.

Útal arra, hogy a tűzvész kitörése és terjedése ellen legbiztosabb óvszer lévén a helyi viszonyokhoz mért jó és szilárd építkezés, addig is, míg ez irányban törvény utján történhetik gondoskodás, megfelelő építkezési szabályrendelet alkotandó.

A vízkészletről való gondoskodás céljából meghagyja, hogy azon községekben, hol az oltáshoz szükséges vízmennyiség természetes tartályokban nem

*) Tárgyhalmaz miatt ha későn bár, de jónak látjuk a bennünket is közletről érdeklő ügygyel foglalkozni lapunkban. Szerk.

jegyből visszajáró pénzt: a férfi, a mint szemei a kicsiny, formás kézre tapadtak, a miket egykor csókjaival halmozott el, arany karikagyűrűt pillantott meg az egyik ujjon.

A gyűrű megpillantására föllélekzett. Ah tehát ő is! . . . A büntudat sulyából, mely lelkére nehezült, sokat elvett e gondolat. Nincs tehát elhagyatva; van társa, vigasztalója, a ki elfeledteti azt a multat, a ki új lángot gyújt a hamvadt szíven s friss rózsákat fakaszt csókjai nyomán a halvány arcon.

Talán jobb is, hogy így történt! Ki tudja? Hányszor esik meg, hogy két fiatal csak addig lángol egymásért, míg a lángok az elválasztó korlátok fölégetésében tápot találnak. Mikor nincs többé semmi korlát, a két láng egymásba csap s addig emészti egymást, míg füstté, hamuvá semmülnek.

Igy bölcsekedett Isztiméri Sebestyén, míg összeszedte pénzét; e megnyugtató, önző bölcsekedés közben csak az az egy nem jutott eszébe, hogy ez a leány szegény volt, szépség és erény volt mindene és e mindent egy önfeledt órában átadta neki s csak későn tudta meg, hogy kincsei tolvaj kezekbe kerültek.

A tolvaj, mint a tolvajok rendes szokása, az orzás után kereket oldott s a szegény károsult téphette haját. A nagy lopás óta nem látták egymást. A véletlen most hozta őket össze azóta először. A tolvaj boldog ember, férj, apa és boldogságával táviratban dicsekszik. A károsult még mindig szép, még mindig szegény, de mátkagyűrűt visel az ujján, tehát boldog is lehet a mult dacára.

Isztiméri, mialatt pénzét elhelyezi, tűnődik, hogy ne szóljon-e pár szót az egykori kedveshez. Egy hírlapíró azonban, kinek sürgös a dolga, elébe furakodik s elfoglalja a nőt, kire nézve, attól kezdve, hogy új táviratot vett át, Isztiméri nem létezik többé. Az üzlet véget ért; egy tekintete sincs többé a férfi számára, a ki távozás közben hiúságában

találtatik, kötelessége minden községi előljárásnak legalább egy bő tartalmu kut készítettetéséről és fentartásáról gondoskodni. Nagyobb községek célirányosan elosztott, több hasonló kuttal látandók el. Ott, hol kutak a helyi viszonyoknál fogva nem létesíthetők, medence, vízfogók, vagy usztatók (zugók) építendő, melyek évenként legalább egyszer gyökeresen kitakarítandók.

A megfelelő tűzoltószerek készletben tartására nézve a rendelet azt mondja, hogy minden, legalább 50 házból álló község köteles következő tűzoltószereket beszerezni s azokat biztos, e célra készült helyen jó karban fentartani: 1. Egy szívó fecskendőt legalább 10 cm. átmérőjü széles henger és 60 m. tömlővel. 2. Egy vízhordó kocsit 3 hl. hordó és 1 hl. káddal. 3. Két tűz létrát. 4. Két csákányt. 5. Két tűzhorgot. 6. Két fejszét. 7. Négy vasvillát. 8. Két lámpást. Még kisebb községek, valamint nagyobb építmények birtokosai targonca- vagy puttonfecskendők tartására köteleztetnek. Minden ház ellátandó a kellő tűzoltó szerrel, melynek mennyiségét és minőségét a helyi tűzoltó szabvány állapítja meg s azoknak meg- és mibenléte a tűzszemle alkalmával ellenőriztetik. A községek részéről beszerzendő szívó fecskendők a magyar országos egységes csavarral látandók el. A létező fecskendők ezen rendelet életbeléptétől számítandó egy év alatt, ha hengerüregük 10 vagy több centiméter, a magyar országos egységes csavarra idomítandók át.

A tűjelzés módozatait a rendelet a helyi viszonyok alapján a községek elhatárolására hagyja.

A tűzoltó-intézményt illetőleg a rendelet három tűzoltóságot különböztet meg. A tűzoltóság ugyanis lehet vagy

a) rendszeres, szakszerű, díjazott tűzoltóság, melyet a közönség saját költségére, mint községi intézményt e célra tart s rendszeres vezénylet alatt minden szükségessel ellát, vagy

b) önkéntes tűzoltóság, mely egyleti alapon önkéntesen szervezkedik s alapszabályai szerint ugyanazon szolgálatot teljesíti, mint a díjazott tűzoltóság, végre

c) községi (köteles) tűzoltóság, melyet oly kisebb községek, melyek az a) és b) pontban említett tűzoltóságot felállítani nem képesek, saját tűzrendészeti, illetve tűzoltási rendszabályaik szerint létesíteni kötelesek; a rendelet megjegyzi, hogy ilyenü köteles tűzoltóságnak minden, bármily kis községben a vármegye által meghatározandó, egy évet azonban meg nem haladható idő alatt létesülnie kellend, melynek vezetéséről a községi előjáróság gondoskodni tartozik. De díjas tűzoltóságot az azzal járó tetemes költségnél fogva, főleg csak törvényhatósági joggal felruházott, vagy rendezett tanácsu városok állíthatnak fel s a szükséges költségekről saját háztartásukban költségvetésileg gondoskodnak, felhasználatván esetleg rendelkezésükre álló más forrásokat is. A törvényhatóságoknak s a főszolgabíráknak magasztos feladata ugy hivatalos,

sértve, de ludas lelkiismeretében nagy megnyugvással konstatálja, hogy ez a nő, a ki majd meghalt utánna, felejtett és megvigasztalódott . . .

Pedig nem így volt. Az igazság az volt, hogy a nő férjhez ment, a hogy családott szegény leányok szoktak férjhez menni; szerelem nélkül, az élet, a gond kényszerétől hajtva . . . Talán felejtett, de nem vigasztalódott . . .

A második.

Üres volt a táviró helyiség, mikor Isztiméri Sebestyén ismét megjelent ott. De nem az az Isztiméri, a ki tíz nappal előbb járt itt apai szívének büszke örömével. Az a tíz nap egészen lesóványította, megvénytette. Homloka sápadt volt, szeme fénye megtört, szája körül ott voltak azok a befelé nyuló ráncok, melyeket a visszafojtott, titkolt fájdalom görcsös vonaglásai hagynak maguk után.

A fogalmazó asztalnál sokáig nézte az előtte fekvő papírlapot, aztán törődötten irt néhány szót s odament a feladóhelyhez.

Ismét az a nő volt a napos, a ki tíz nappal előbb átvette Isztiméri apaságának hangzatos kiáltványát. Most ezt olvasta az elébe tett lapról:

„Zseni meghalt s magával vitte fiamat is. Jöj-jetek el a temetésükre.“

A nő felnézett a lapról a feladóra s a mint ott látta maga előtt megtörtén, virasztástól, gyötrelemtől elcsigázva, boldogtalanul és szálnalmat kellett: elfelejtette, a mit ez az ember vétett volt ellene, a köny kigördült szeméből és zokogni kezdett . . .

Isztiméri elakarta arcát s a korláthoz támaszkodó nagy, erős férfítetet kegyetlen fájdalom rázkódtatta meg . . .

A távirógép egyhangu kopogása belevegyült a két boldogtalan lény halk zokogásába.

Iványi Ödön.

valamint társadalmi uton odahatni, hogy ezen intézmény — ahol csak lehetséges — létesüljön. Minden községben, melyben legalább 25 alkalmas egyén ajánlkozik az önkéntes tűzoltó-egylet az eleve elkészült alapszabályok szerint megalakítható.

Határozottan megszabja, hogy mindazon községekben, melyekben sem díjazott, sem önkéntes tűzoltóság fel nem állítható, a jelen rendelet közhirrre tételétől számított legkésőbb egy év alatt, a község 20—48 éves férfi lakói sorából községi (köteles) tűzoltóság szervezendő és életbe léptetendő.

A tűzoltóság működésének biztosítására és elősegítésére kijelenti a rendelet, hogy a szolgálatban lévő tűzoltóság közhatósági személynek tekintendő; kimondja hogy a tűzvésznél magát kitüntetett tűzoltó jutalmazandó. A működésben önhibáján kívül károsult vagy szerenesétlenül járt tűzoltó a kár és munkaképtelenség mérvéhez illő módon lehetőségig segélyezendő s ily alap létesítendő.

Az ev. ref. egyházkerület közgyűlése

Az erdélyrészi ev. ref. egyházkerület ez évi közgyűlését Kolozsváron szept. 29-én délelőtt kezdte meg az ev. ref. főtanoda nagytermében.

A közgyűlés délelőtt 10 órakor kezdődött, mely időre a már előző napokon városunkba érkezett nagyszámu közgyűlési tagok zafoglalásig foglalták el a tágas közgyűlési terem padjait. Körülbelöl 200-an voltak jelen a közgyűlésen.

Az elnököt, br. Kemény Gábort, akadályozó betegsége következtében br. Bánffy Dezső helyettesíté, a ki az igazgató-tanács élén kevéssel 10 óra után megjelenvén, a közgyűlés által élénk éljenzéssel fogadtatott.

Tíz órakor Szász Domokos ev. ref. püspök ihlettséggel előadott szép imát mondott, melyben az ég segítségét kérte a közgyűlési tanácskozásaira.

Ezután báró Bánffy Dezső tartotta szép megnyitó beszédét.

Br. Bánffy Dezső beszéde:

Tisztelt közgyűlés!

Megtisztelő ugyan, de azért nehéz és sajnos kötelességet teljesítok akkor, midőn jobbak és érdemesebbek távollétében és gyöngékedése folytán, engem erőben és rangban megelőző főgondnoktársaim helyett foglalom el az elnöki széket, vezetendő ez összehívott rendes közgyűlést az erdélyi ev. ref. egyházkerületnek.

Fontos és nagyjelentőségű kérdések elhatárolása áll ez alkalommal előttünk, melyek kellő és helyes megoldása jövő fejlődésünk és egyházi életünk alakulására lényeges jelentőséggel bír. Ujjonnan alkotott és most már az erdélyi ev. ref. kerület viszonyaihoz is alkalmazott törvényeink mellett az ujjonnan eszközölt választások folytán összealkotott, erőben és bölcsességben megújult közgyűlés van hivatta ezek felett határozni és én hinni akarom, a régi tapintat, higgadság és körültekintéssel.

Ezután a törvény iránti köteles tiszteletről szóló így folytatja:

Szükséges is ez feltétlenül és azért szabadjon nekem itt ezen elnöki székéből, hova az engem megtisztelő közbizalom és ez alkalommal épen talán idő előtt a bölcses és tapasztaltak sajnos távolléte ültetett, hangoztatni, hogy ha élni, ha ezen anyagi irányzatuk korban fejlődni, sőt erősödni akarunk a pedig akarunk kell, ha a létérti küzdelemben győzve fenmaradni és hitben és nyelven elvállalt hivatásunkat betölteni akarjuk, pedig másként akarunk nem szabad, kell hogy törvényeink legyenek azon „erős vár“, melyet védve, de melyből támadva, ha kell, bizton nézhetünk a jövő és pedig a jobb jövő elé. De első sorban nem kültamadás, nem idegen ostrom ellen kell a védelem; a kedvező államjogi viszonyok, az ország kormányzatának tapintata, mely vallási sérelmeket nem okoz, sőt a szabad fejlődést biztatólag segíti elő, erre okot nem adnak.

A törvények szigorú alkalmazása enmagunk ellen kell hogy fordíttassék, kell, hogy azzal sujtassuk a mindent megülő közönyt, kell hogy büntessük a mulasztást, a gyakori hanyagságot és néha a visszaélést is. Legyen tehát ennek tudatában egyházi életünk zászlójára a törvény mint „jelző“ írva, ennek szigorú, részrehajlatlan kezelése mint „kötelesség“ megállapítva, mint cél a „szabad fejlődés“ kitűzve és én nem kétlem, hogy jobb jövőnek nézünk elébe, mely a létérti küzdelemben azon hivatást, melyet e területen épen ugy a hit, mint a nyelv tekintetében betöltenünk kell, teljesen és sikerrel betöltenünk lehetővé is teendi.

Az ev. ref. egyházkerület mai napra összehívott rendes közgyűlését ezenel megnyitottnak jelentem ki.“

A beszédet követő éljenek lecsillapulta után Szász Gerő esperes olvassa az igazgatótanács által igazolt egyházkerületi közgyűlési tagok névsorát.

Elnök bejelenti, hogy a felolvasott névsor alapján a tagok megfelelő számban lévén jelen, a közgyűlés megalakultnak tekintetik s ezután az igazgatótanács előterjesztése, a deési és nagyenyedi két egyházkerületi képviselőválasztás igazolása elfogadtatott.

Következett az esperesek és jegyzők felesketése. A sérelmi ügyek átvizsgálására és jelentéstételre Szász Sándor elnök, Györffy Pál báró, Nagy László és Szathmári Ákos tagok.

Elnök javasolja, hogy ma délután 3—5-ig e választások megejtessenek. Elfogadtatik.

A tárgysorozat megállapítására vonatkozólag elfogadtatott az elnök báró Bánffy Dezső által ajánlott sorrend, mely szerint első sorban a Szász Domokos püspök évi működését tárgyzó jelentés, azután az igazgatótanács évi működését tárgyzó és végül a tanügyi előadói jelentései tárgyalassanak; a folyó ügyek elintézését a délután 4 órával kezdődő gyűlésre hagyván.

Most Szász Domokos püspök olvasta fel általános figyelem közt, az évi működését tárgyzó jelentését.

A püspöki jelentést a közgyűlés osztatlan lelkesedéssel fogadta s helyenként élénken éljenzte meg. A terjedelmes jelentés felolvasása után szünni nem akoró éljenzés hangzott fel.

Közgyűlés a püspöki jelentést minden pontjában elfogadta, egészen jegyzőkönyvbe iktatását határozta el és Szász Domokos püspöknek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Ezután Parádi Kálmán tanügyi előadó olvasta az elmúlt évről szóló tanügyi jelentést. A jelentés relectált a közös tantervre, mely az egyetemes tanügyi tanács javaslatával terjesztetett fel a conventhez. A felekezeti tanárok nyugdíjazása tárgyában tett intézkedésekről is szól, melyet az egyetemes convent tárgyal. Utal arra, hogy a nyugdíjaztatás ügyében a kollegiumok nem tettek eleget s épen azért előadó indítványt tesz erre vonatkozólag.

A tanügyi előadó jelentése elismeréssel fogadtott.

Az igazgató-tanács évi működését tárgyzó jelentés a tagok közt kiosztatván, bizottságnak véleményezés és jelentéstétel végett kiadott.

Ezzel a délelőtti tárgyalás 3/4 órákor véget ért. A közgyűlés délután 4 órákor folytatott.

A püspöki jelentésből adjuk a következő közérdekű pontokat:

Szerencsésnek valom magamat, hogy egyházi életünk terén az előhaladás felemelő tüneteiben Istentől megáldott évről tehetem meg ez alkalommal törvényszabta jelentésemet.

Egyházkerületünkben a vallásos élet s általában a magas rendű közérdek iránti, nemcsak szavakban de az áldozatkészség tetteiben is nyilatkozó érdeklődés, folyton öröndetesebb arányokat ölt s bármerre fordítunk lelkünk tekintetét, bizonyosságait szemléljük annak, hogy az anyaszentegyház mint végtelen fejlődésre hivatott isteni intézmény, a legfensőbb végzés által kijelölt útján, az ellentétes áramlatokkal diadalmas harcot küzdve, ellentállhatatlan erővel tör célja felé s érvényesíti hódító erejét. Készséggel ismerem el, hogy az egyházi életnek e föllendülése nem egyes embereknek érdeme, hanem több és pedig nem kizárólag az egyházi élet körében, hanem azon kívül is ható erők áldásos összműködésének eredménye. Mert az egyház, a midőn egyfelől intézményei s összes életműködése által érvényesíti jótékony befolyását a közgondolkodás és érület irányítására, másfelől kétségbevonhatatlan az is, hogy befolyása alatt áll azon közszelemnek, mely a különböző időkörök rendén hatalommá válik s így az egyházi és társadalmi s nemzeti közélet kölcsönhatása folyton nyilvánuló. Annak az élénken forrongó, letűnt idők mulasztásait lázas tevékenységgel pótolni s helyrehozni törekvő s az alkotások terén maradandó eredményekért esengő közszelemnek, mely jellemző ismertető jegye korunknak, ébresztő tette készítő, hogy ne mondjam: zaklató hatása az egyházi élet terén is, hallatja szárnycsattogásait s felkelti szenderegésükből még azokat is, kiknek szívét addig az egyház magas rendű törekvései s érdekei iránti érdeklődés hobb dobogásra nem készítette.

Hazánkban s első sorban annak épen Erdélyrésében az utóbbi években szembetűnően nyilvánuló a társadalmi s nemzeti élet terén fölébredett közszelemnek jótékony hatása az egyházi életre s ha észzeletem nem csal, ez ébresztő s buzdító befolyás nyújtja azon mind mélyebben megerősülő meggyőződésben találhatja fel, hogy mindazok, kik az erdélyi részekben a magyar egyházaknak s azok sorában a mai anyaszentegyházunknak érdekeit támogatják, benső megújulását s megerősödését előmozdítják, nemcsak vallásos s nemese emberi, hanem egyszerűen mind hazafias kötelességet is teljesítenek; mert támogató jobbjuk nyújtásával jövődjét biztosítják a magyar állam s abban a magyar nemzet létérdekeit szolgáló leghatásosabb tényezőnek. En boldognak érzem magamat, hogy e nemes munkában részt vehessek s áldom a Gondviselést, hogy a szolgálattételnek nagy mezejét tárta fel előttem, melyben a nekem adott csekély talentumok mértéke szerint az erdélyi ref. egyházkerület javára s ennek útján mindenek felett szeretett hazám s magyar nemzetem jövődjének biztosításában közreműködhetek. Halálval kell azonban elismernem s nyilvánítanom azt is, hogy az én parányi erőmet Istén segédelve mellett azon támogatás teszi talán némileg sikeressé, melynél jóakaratu törekvéseimet anyaszentegyházunknak vezérlő világi férfiai, gondnoki, esperesi s lelkészi kara s mondhatnám összes hivei elősegítik.

Anyaszentegyházunk összes tényezőinek vállvetett közreműködésében fénylő például tündöklök előttünk a legelső magyar ember: a Király. Kegyelemességének kincstárából ez évben templomépítési célokra a n-szebeni egyházközségünket s az ördögkúti ujonnan szervezett körlelkészséget méltóztatott Ó Felsége 100—100 frt legfelsőbb segélylyel megörvendeztetni.

Hogy e legfelsőbb segélyezés az előző évekhez arányitva csekélyebb mérvű, oka az, hogy kevés volt a kérelmező. Indokolt ajánlattételeim közül egyet sem utasított vissza a királyi kegy. Mindenfelé áldást hintő annak fénye s ezért mindnyájunk szívéből is gyakorta száll föl az esdő fohász: körítse mindig fény s áldás a feleséges trónt.

Közügyeink fejlődésének s előrehaladásának öröndetes mozzanataul jelezhetem azt is, hogy egyházkerületünk és az EMKE közti szövetségre lépés fenforgott akadályait elhárítani sikerül, mert az együttes tárgyalások folytán a szövetségre léphetésnek oly feltételei körvonalaztattak, melyek mindkét fél önkormányzati jogait s szabadságait érintetlenül hagyván, a közös akció lehetőségének útját megnyitották. Lesz alkalma a fötízst. közgyűlésnek tárgysorozatunk rendén erről meggyőződhetni s biztat a remény, hogy a megállapított feltételek mellett a szövetségre lépést a fötízst. közgyűlés sanctionálni kész leend s annak folytán megkezdődhetnek a részletes tárgyalások. Nagyobb mérvű anyagi segélyezésre s szövetségre lépés után ez idő szerint kilátásunk nem lehet, az Egyesület anyagi erejének csekély volta miatt. Egyházi építkezési szükségleteinkre ugyanis ez ideig 32 évi időtartamra évenként csupán 245 frtot szavazott meg az egyesület, a mi az

Egyházkerület által előlegezendő 4900 frt tőke-befektetés kamatjának felel meg. Személyi járandóságokra 1450 frt segély van kilátásba helyezve. Reméljük azonban, hogy az Egyesület ereje idővel gyarapszik, a segélyezés nagyobb arányokat fog ölteni. Egyelőre a kevés is jó. Köszönettel fogadhatjuk.

(Folyt. köv.)

Különfélek.

* Szilágyvármegye új főispánja. A hivatalos lap tegnapi száma a következő királyi kéziratokat közli: A belügyministerium ideiglenes vezetésével megbízott személyem körüli magyar ministerem előterjesztésére: Baranyai Agostont, Szilágyvármegye főispánját, ezen állásától, nyugdíjigényének utólagos érvényesíthetése mellett, saját kérelmére felmentem s helyébe Szilágyvármegye főispánjává báró Wesselényi Miklóst nevezem ki.

Kelt Bécsben, 1888. évi október hó 1-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

B. Orczy Béla, s. k.

Személyem körüli magyar ministerem előterjesztése folytán: Baranyai Agoston Szilágyvármegye főispánjának, ezen állásától saját kérelmére lett felmentése alkalmából, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül, Lipót-rendem lovagkeresztjét díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1888. évi október hó 3-án.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

B. Orczy Béla, s. k.

*

* Október 6. Épen 39 éve annak, hogy beborult a láthatár drága magyar hazánk felett... 39 éve, hogy a legelkessebb, legáldozatkészebb „tizenhárom” mártyr halált szenvedett! És ők szenvedték ezt némán, csendesén... hiszen a hazáért, a drága magyar hazáért szenvedték a vértanui halált. Nem egy, de tíz életet áldozott volna fel mindegyike, hiszen az a szent meggyőződés vezette őket utolsó utjokra, a mely vezette egykor a Megváltót a Golgotára — megváltani a nemzetet, lerázni a rablancot, mely ölmöktől sulyosodott a nemzet testére... Élnek ők most is s élni fognak mindaddig, míg csak magyar szó hangzik e hazában. — E nap emlékére a minorita-rend templomában Nits Pál gimnasiumi tanár ünnepi szent misét tartott. Sajnos, hogy mivel az előre jelezve nem volt, a nagy gyásznapi emlékéhez méltó közönség nem lehetett azon. De a kegyelet annál szebb, mentől kevesebb feltűnés nélkül áldozunk annak.

* Kinevezés. Ludinszky Lajos kir. telek-könyvvezető, társadalmi életünk közkedveltségű tagja a hivatalos lap egyik legközelebbi száma szerint a helyhez nem kötött bírák listájába kir. aljárásbíróvá nevezetett ki. A mennyire öröndünk a kedves barátunkat ért emé megérdemlett előléptetésnek, ép annyira sajnáljuk eltávozását, mely érezhető hézagot hagy társadalmi életünkben is.

* Lőszorozás. A f. hó 8-án folyt le a városház udvarán a pótlóvázás, melyet lapunkban annak idején közöltünk s a gazdaközönség figyelmébe ajánlottunk. A lővásár bizony sokakra nézve nem ütött ki a kívánt eredménnyel s három ló lett csak megvásárolva a szép számban elővezetett lovak közül. Sokaknak végleg el is ment a kedvük a pótlóvázástól; de szerintünk még is meg van annak egy jó oldala és ez az, hogy gazdáink okulást és tapasztalást szerezhetnek maguknak jövőre nézve, a mire a lőtenyésztésnél szükségünk lehet.

* Tanárválasztás. A ref. egyházkerületi közgyűlés a zilahii gymnasium class. lit. tanszékére Kincs Gyula eddig helyettes tanárt választotta meg, a magyar-irodalmi tanszék betöltetlen hagyatott.

* Sok a szőlőtolvaj. Most, hogy a szüret küszöbén állunk, kezd jelentkezni a szőlőnek a filloxerán kívül egyik legveszedelmesebb ellensége a — szőlőtolvaj. Kikből kerülnek ki? Többnyire vállalkozó szellemű kocsisokból, kik kedveseiknek ilyen uton szerzett gyümölcsöcsét öhajtanak kedveskedni. Némelyeknek aztán nagyon is sokba kerül az ilyen formán megszerezni öhajtott szőlő. A kapitányi hivatal a mult és ezen a héten nem kevesebb mint tizennégy szőlőtolvajt marasztalt el fogságban és pénzbüntetésben.

* Áthelyezés. A m. kir. igazságügyminister Kulín Sándor karánsebesi kir. törvényszéki aljegyzőt a szegszárdi kir. törvényszékhez helyezte át.

* Conventi tagok. A magyarországi ev. ref. egyház legfőbb hatóságának tagjaiul az erdélyi ref. egyházkerületi közgyűlés által megválasztattak: a) a világiak közül: dr. Kolozsvári Sándor, Parádi Kálmán és Szász Béla. — b) Az egyháziak közül: dr. Kovács Ödön theol. tanár, Nagy László és Szász Gerő eszperesek.

* Felkérés. A Tasnádon felállítandó kisdodóvoda érdekében, — az alap megszerzése céljából a nagyt. urhoz egy gyűjtő ívet intézni bátrak voltunk, felkérve nagytiszteletet — mint minden Culturalis mozgalom lelkes páátfogóját, hogy ismert áldozatkészségével másokat is hasonló áldozatkészségre ösztönözve, ügyünket — mely Tasnád és vidékére nézve valóságos életkérdés — gyámolítani kegyeskedjék. Azon erős hitben, hogy esdő szavunk nem maradt kiáltó szó a pusztában, — s így felállítandó kisdodóvadék nagytiszteletet buzgalma és áldozatkészsége által tekintélyes alapot nyert — teljes tisztelettel kérjük fel a nagytiszteletű urat: méltóztassék a kezeihez letett gyűjtő ívet f. okt. hó 30-ig az ideiglenes bizottság elnökéhez (Szongoth Jakabhoz) beküldeni. Muradtunk a kisdodóvoda létesítésére ideiglenes kiküldött bizottság nevében, kiváló tisztelettel. Tasnád, 1888. okt. 3-án, alázatos szolgáló, Szongoth Jakab, elnök. Bartha Dezső, jegyző. — E felhívást a melyet külön is ajánlunk községünk figyelmébe a legnagyobb készséggel tesszük közé s egyuttal minden, esetleg beérkező adományt közvetítünk és nyilvánosan nyugtázzuk.

* Kitiltották a szilágy-somlyói szőlőt. A mióta filoxerás a szőlőnk, azóta sok baj történt a sz.-somlyói szőlősgazdákkal. Nem utolsó ezek közt az, amit alább írunk meg. Számos szőlősgazdának jó keresetét képezte az, hogy a szőlőgyümölcsöt Erdélybe vitték s elég jó áron fizették. Kolozsvár-város tanácsa azonban, hivatkozva egy miniszteri rendeletre, melylyel ugy a szőlőgyümölcsnek, mint a szőlőtő minden alkatrészének is a behozatala filoxerára által meglepett területekről teljesen betiltatott, nehogy a filoxerára szőlő-behozatal után Kolozsvárra s innen a még vízmentes erdélyi részekbe is behurcoltassék: elrendelte, hogy ugy a győkeres, mint a sima szőlővesszőnek, további a szőlőtő minden alkatrészének és így a szőlőgyümölcsnek is a szabad fogyasztás, akár elárúsítás céljából Kolozsvár-város területére való behozatala Szilágy-Somlyóról szigoruan eltiltatik.

* Pap-jelölés. A bihari ev. ref. egyházmegye lelkész-jelölő bizottsága f. hó 24-én délelőtt eszközölte a nagyvár-olaszii megürült lelkészi állomásra a kijelöléseket és pedig Bihar-Püspökiben. Jelen voltak: Szabó Károly eszperes elnöklete alatt Hegyesi Márton, Biró János, Kiss Elek az egyházmegye részéről, Némethy Károly, Füredy László és Sordült Bálint az egyházközség részéről. Összesen 18 an pályáztak, csaknem valamennyi pályázó a legkitünőbb bizonyítványokkal. Kijelöltek: Surányi Gyula szilágynagyfalusi, Tóth Sándor gombai, Rác Károly szapárfalvi, Lévay Mihály berettyó-szentmártoni lelkészek és végül Sulyok István szegedi segédlelkész. Legtöbb reménye lehet a megválasztáshoz Surányi Gyulának, lapunk jeles munkatársának.

* A Telegdy-féle boltfeltörés tettese megkerült. Egy alig 16 éves iparos tanonc, névszerint Domokos Sándor követte el a „nagy szeszatiót” keltett eseményt s csak is így magyarázható ki az eddig érthetetlen körülmény, hogy a dúsan felszerelt üzletből csakis három forgópisztoly s a kézi pénztárban visszamaradt rézpénz és hatosok s néhány zsebkész bánta meg a sikerült operációt. Érdekes az, hogy derült ki az obscurus esemény. Orosz György eszmadia mester házában öt forintos bankjegy veszett el. A mesternek gyanuja volt ugyan tanoncára; de a gyanut nem árulta el, hanem figyelemmel tartotta tanonciát. A betörés után aztán tapasztalva, hogy annál több érepénz van, szigoruan elővette a vásott fickót és az a veréstől való félelmében kimondta — mintegy védelméül, — hogy a pénz a Telegdy Márton üzletéből való. A mester megdöbbenve ennyi romlottságon, nyomban a kereskedő, majd rendőrség után küldött s ezek is csak akkor hittek a fiu vallomásának, mikor a háznál lévő nagy kőpince aljából előszedte a két, majd a hegy aljából a harmadik elrejtett revolvert. Magától érteik, hogy az előzetes vizsgálat alkalmával gyanuba került Sajgó Gyula és társa így fényesen rehabilitálva, nyomban szabadon bocsátattak a bíróság börtönéből s helyüket a gazfickó foglalta el. A vizsgálat rendjén kiderült, hogy egy bünrészes is van, ki szintén hasonló kora tanonc, ez azonban a betörésben nem vett részt, csupán a zsák-mányon osztozott büntársával s a lopott tárgyakat segített elrejtetni. A büncselekmény így kiderült tettesei fogva vannak s az ítélet bizonyára szigorú lesz. Mindenesetre öröndetes, hogy az ártatlanul letartóztatott gyanúsítottak nem sokáig szenvedték méltatlanul a vizsgálati fogság gyötrelmeit, s a közvélemény is lecsillapult s kellemesen csalódott abban, hogy mikor elefántot remélt látni, a helyett lát egy — egeret.

* Füttykösös menyecske. Pikáns és meglehetősen kacagtató esemény foglalkoztatja a krasznai arany ifjuságot. A napokban jó kedélyhangulatban mulatott együtt mindannyia és köztük egy közel községi jegyző is, kinek tüzlőr pattant, kedves és szép felesége van. Szép, kedves asszony, olyan mint egy kinyit róza, melyről senki se sejtene, hogy — szúrós tövisai is vannak. A jegyző ur, ki még nem is oly régen édes szerelmi turbékolás között élte mézes heteit, s a szerelem arany felhői közt uszolt angyalnak képzelé „szelid” feleségecskéjét, ugyancsak belemelegedett a mulatozásba és ügybe se vette a felesége azon izenetét, hogy menjen haza, vár reá. Nosza egyszerre ajtó nyílik, csattan és megjelen a rózsás körüli kis menyecske, de nem az aranyos, de nem a mosolygó, hanem egy modern Xantippe, egy feldult arcu, haragos, pattogó daemon, kezében egy füttykössel, mely legott nagyot puffant a jegyző ur — hátán. Lett erre nagy riadalom és lett tatárfutás. Elöl a jegyző ur, hátul az asszony. Nem volt elég táv jegyző urnak az utca; nem, egész — hazaig. Hiában rimázkodott mellettük az equipage-on kényelmesen utazó segédjegyző, szén otthon is el lehet azt végezni. Hazaig eltartott a szilaj futás, a bot suhogás, a hát püffenés, jegyző szuszogás, asszony pattogás. Nem tudjuk az illető jegyző ur a népfelkelők hanyadik korosztályába tartozik, de jó lesz biz azt, ha a maga nevét kitöröltetve, beiratja a — feleségét. De azt is tudjuk, hogy ez az egy eset elég lesz arra, hogy az idén házasodni készülő megyei gavallérok tíz percent-jének elmenjen a kedve a merész lépéstől: istenem — hogy is ne! mikor szelid galamb helyett ilyen ölyükre talál az ember. Brri!

*

— Egy háziszér diadala. Azt minden ember tudja, hogy egy kereskedőnél az eredmény titka mindig az illető kereskedő szoliditásában rejlik. A Brázay-féle sósorszesz nagy elterjedtségének is ez a titka és e szer kitünőségét, mely ma már minden nagyobb fűszerkereskedésben és gyógyszerárban kapható, az bizonyítja legjobban, hogy utánozzák, sőt hamisítják is. A hozzáértő közönség azonban nem megy lépére, mert ismeri Brázay palackjait, melyek a dugók önkupakjaival együtt cégfeliratával vannak öntve és védjegyet, melyben a kisebb üvegeknél 319, a nagyobbaknál 320 védjegyszám látható. Az igaz, hogy azok, a kik utánzatot, vagy hamisítványt vesznek elvesztik bizalmukat a sósorszesztől, ők maguk az okai, hogy csalatkoztak.

* **Budapesti Hírlap.** A „Budapesti Hírlap”-nak a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét; minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetünk és fajunkért, ez egyetlen jelszava: **magyarság!** Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban maig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hírlap” érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak. A külső dolgozótársak egész seregén kívül a szerkesztőségnek annyi belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik; minden rovatot külön vezető gondoz, a helyi tudósítókön kívül, a kik a nap történetét írják. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény fölől rendes levelezőn kívül saját tudósító értesít közvetlenül; a távirat szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hírlap” arról rögtön ne adjon hírt és kimerítő tudósítást. A „Budapesti Hírlap” politikai cikkei Kaas Ivor báró, Rákossy Jenő, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal híven a lap független, magyar, pártérdeket nem ismerő szelleméhez. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legbizhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közéleté felől távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap: a „Budapesti Hírlap” távirati tudósításai manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. Európa összes metropolisaiiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik úgy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendes tudósítókön kívül minden fontosabb esemény fölől a szerkesztőség külön kiküldetési tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hírlap” e célokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ezelőtt 10 évvel még egy-egy hírlap egész költségvetése volt; hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hírlap” Tárcarovata Teleky Sándor gróf, Tóth Béla, Rákosi Viktor (Sipulusz) és több kiváló írók közreműködése mellett, a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A napi rovatokat kitűnő zsurnaliszták szerkesztik s a helyi értesülés ismert leggyvesebb tudósítóknak van bízva. Rendőrségi és törvényszéki rovatai külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hírlap” helyet foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükséges. A regényesarnokban csak kiváló írók legújabb műveit közöljük. Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt: A „Budapesti Hírlap” kiadó-hivatalának, IV. kerület, kalap-utca 16 szám.

Irodalom.

* **Vértesi Arnold** ezer elbeszéléséből, illetőleg azon gyűjteményből, mely Vértesinek összes munkáit foglalja magában, megjelent a 3-ik füzet s ezután hetenként pontosan jönnek a további füzetek is. Az eddigi vas-kos három füzet kilenc nyomtatott ivre terjed s a következő érdeklőszítő szépen írott elbeszéléseket tartalmazza: „A hullámok közt”, „A becsület”, „Idegen földön”, „A titok”, „A dombrádi majális”. Ezek mind társadalmi novellák, de a nyomás alatt levő negyedik füzetben már egy oly érdekes elbeszélés tartkítja a változatos tartalmat, mely a negyvennyolcas időkben játszik. Vértesi Arnold összes művei elbeszélésénél az egyes elbeszélések elhelyezése tekintetében a kiadóhivatal igen helyesen gondolt fordít a változatoságra s nemcsakára már egy hosszabb regény közlését is megkezdte. A józan magyar közönség oly nagy számmal szeretett előfizetni, a valóban pártolásra méltó szép válatlatot támogatni, hogy annak kiadása nemcsak biztosítva van, hanem büszkén emlegetheti, hogy hasonló mennyiségben, komoly irodalmi értékkel bíró füzetes vállalat nincs elterjedve az országban. És mint érdekes

irodalmi viszonyainkat érintő dolgot örömmel tudatják velünk, hogy a nép körében is szívesen üdvözölték Vértesi nagy vállalatát s olyanok, kikre most rémregényeket tukmáltak, kijelentették, hogy kidobják azt házukból s a helyett az ezer elbeszélést rendelik meg. Az egyes füzetek páratlan olcsók s három ivnyi tartalmuk dacára, csak 15 kr. Az új előfizetők az eddig megjelent három füzetet egyszerre is kaphatják. Mutatványfüzetet ingyen küld a kiadóhivatal Debrecenben.

* **Gróf Vay Dániel**, Magyarország történetéből, melyet népszerű hangjaért oly örömmel üdvözölt a sajtó, — megjelent a második füzet is. A füzetek rendkívül olcsók s szép kiállításuk. Egy-egy füzet ára 15 krajcár. Az új előfizetők az eddig megjelent két füzetet egyszerre is kaphatják. Mutatványfüzeteket ingyen küld a kiadóhivatal Debrecenben.

— **Nincsen** az a körülmény a családi életben, melyre a „Magyar Háziasszony” című hetilapban kellő utmutatást nem találhatnánk. E lap változatos tartalmával felöleli a konyhát, a gazdaságot, az egészségtant a kertészetet, a kézimunkát, a divatot, szóval mindazt a mi jó gazdasághoz előtt csak érdeklővel bírhat s a kiváló szakérők, kik tollukkal e változatos rovatokat támogatják, elegendő biztosítékot nyújtanak a lap által adott tanácsok hasznavehetősége felől. A „Magyar Háziasszony” előfizetési ára a „Munka Után” című szép-irodalmi melléklettel együtt egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapest, nagykorona-utca 20. sz.) melyhez az előfizetések legcélszerűbben postautalvánnyal intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatvány-számokkal.

PHYLLOXERA

irtó- és trágyaszor (szénkének) phosphat.

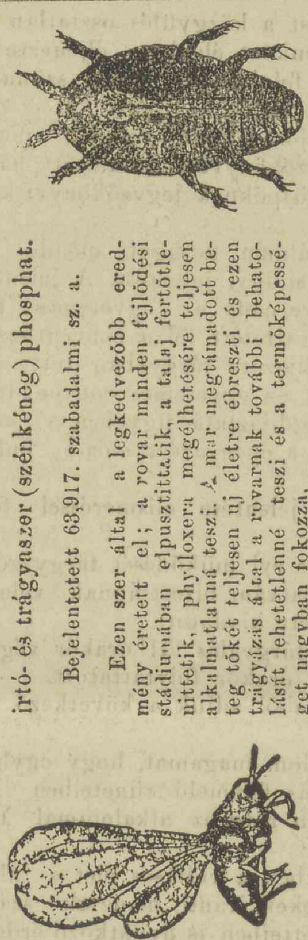
Bejelentett 63.917. szabadalmi sz. a.

Ezen szer által a legkedvezőbb eredmény érhető el; a rovar minden fejlődési stádiumában elpusztítható, a talaj fertőtlenítődik, phylloxera megölhetőre teljesen alkalmazható teszi. A már megtámadott beteg tőkét teljesen új életre ébreszti és ezen trágyázás által a rovarnak további behatolását lehetetlené teszi és a termőképességet nagyban fokozza.

Egy tőke költsége $\frac{3}{4}$ kr.

Árak csomagolással együtt díjmentes szállítással a várpalotai vasúttállomáshoz: 5 métermázsától felfelé 3 — 4000 tőkére 4 métermázsá 6.50 forint. 1 mért mázsától felfelé 6 — 800 tőkére 4 métermázsá 8. — forint. 50 kilogramm 3 — 400 tőkére 4 métermázsá 5. — forint.

Kérdéseket és megrendeléseket a vegyészeti és technikai laboratoriumhoz „Budafok”-ra intézendők. Székhelyi állomás: Várpalota.

Brázay Kálmán
sós borszesze

FIGYELMEZTETÉS!
Mivel sós borszesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak van kitéve, elhatároztam, hogy azokon címjegyeimre kék nyomtatban saját házam külső alakját veszem föl, védjegyként. A palaczkok és a dugók ólomkupjai czéglafelirattal vannak öntve.

Brázay Kálmán
sós borszesze

Védjegy 3.9 és 3.0. szám.

Brázay Kálmán
sós borszesze

Brázay Kálmán
sós borszesze

Kitűnő háziszer csusz szag-mentes fagyás, fog- és fejfáj-dalmak, szemgyengeség, bémulások stb. ellen. A legjobb fog és szájtisztító szer. Fejmosásra nagyon alkalmas és elterjedt, különösen ajánlatos a kenőgyűrű gyógy módra (massage.)

Ara a kis üvegnek 40 kr.
a nagyobbiknak 80 kr.

Nehogy a közönség gyenge utánzatok által félrevezethető legyen, figyelmeztetem, hogy palaczkaim czéglafelirattal vannak öntve és az itt látható védjeggyel ellátva.

Használati utasítás mellékeltek.

Ma a legkedveltebb és legelterjedtebb lap!

Összetevészek kikerülése végett azonban csakis PESTI HIRLAP irandó cím egyenlő

iz éves mult áll a **Pesti Hírlap** mögött. Tíz év alatt vitta ki, hogy a **legelterjedtebb** magyar lap lett. Ha legelterjedtebb, úgy önkényét érthetőleg a **legkedveltebb** is.

S mint lett azzá? Ere méltán büszke lehet. Mert becsületesen és lankadatlanul lobogtatta, soha sem uszva a divatos áramlattal, azt a zászlót melyet tíz év előtt kitűzött: a szabadelvűség zászlaját. Pedig a legutóbbi tíz év alatt is sokszor rossz idő járt erre a zászlóra. . . S ha ma — rengeteg olvasótáborral a háta mögött — diadalmasan tekinthet vissza a Pesti Hírlap e lobogó alatt kivívott sikereire: méltán tölti el megelégedés a multra, bizalom a jövőre nézve.

Szabadelvűség, függetlenség! Ez volt s ez lesz jelszava és iránya jövőre is a Pesti Hírlapnak.

Függetlenség minden irányban! Ebben rejlik a lap ereje. melynél fogva minden kötelező tekintet nélkül megmondhatja az igazat mindenkinek: a **kormány**nak és azt támogató többségnek ép úgy, mint az **ellenzék**nek. Sohasem hizelegve a **közönség** hullámozó szeszélyének sem; sohasem a **közönség** után, de mindig **előtte** járva annak.

Ezt a programot, ezt az irányt vallják magukénak azok a különböző pártállású **kitűnő publicisták**, kik a **Pesti Hírlap politikai és társadalmi olkkeit** írják.

A politikától eltekintve, a **Pesti Hírlap tároált is legelső rendű szépirodalmi erő**k szolgálatját. Ugy, hogy ma nincs lap, mely tárcaközlemények tekintetében vetélkedhetnék a Pesti Hírlappal.

De nem vetélkedhetik — közelismerés szerint — a **tartalom bősége, változatossága és élénksége** dolgában sem. Annyi szórakoztató közleményt, tréfás karcolatot, pikantiert, s a mellett annyi hasznos ismeretterjesztő cikket ma kétségbevonhatlanul egy más lap sem hoz.

„PESTI HIRLAP”

Elég legyen a **Mikszáth Kálmán** által írt, — „**A t. Házból**” című — közkevdeltségi országgyűlési karcolatokra, továbbá a fővárosi közgyűlésekről és törvényszéki esetekről írott mulattató rajzokra, tréfás leírásokra, apróságokra, stb. hivatkozni.

A **Pesti Hírlapnak van ma legbővebb napihír-, színház- és törvénykezési rovata.**

A **távirati tudósításokra** oly gondot fordít, hogy ma már a hírrovat (hazai hírek) nagyobb részét is sürgönyök képezik, mert a Pesti Hírlapnak már az expressz-levél sem jön elég gyorsan.

A **külföldi nevezetesebb politikai és nem politikai eseményekről** pedig az **összes európai fővárosokból saját megbízott tudósítóit** küldenek — költséget nem kímélve — mindig lehetőleg kimerítő sürgönyöket.

Specialitását képezi még a Pesti Hírlapnak a mindenki által oly szívesen olvasott tanulságos és szórakoztató **szekesztői üzenetek** rovata; (naponta több, mint az összes napilapoké egész héten át, mi a szerkesztőség és olvasó közönség között fennálló szívélyes családias viszonyról tesz élénk tanuságot).

S bár a legdiszesebb kiállításban naponta (a hétfőt kivéve) **két teljes ivet** — 16 oldal — **fölvá-gott állapotban** ad az olvasó kezébe, külön kedvezményül **hetenkint** még egy **zenemellékletet** is kapnak a lap előfizetői, teljesen ingyen. Oly kedvezmény, minőt ma **egyetlen európai lap sem nyújt közönségének.**

Előfizetés — legcélszerűbben postautalvánnyal — a hó bármely napjától kezdve eszközölhető s az előfizetési pénznek a **Pesti Hírlap kiadóhivatalába** (Budapest, nádor-utca 7. sz.) küldendők.

Levelező lapon nyilvánított óhajra a **Pesti Hírlap** egy héttig ingyen és bérmentve kapható mutatványul.

Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr.